

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Budgetul.

Sibiu, 25 Septemvrie n.

După o vacanță destul de lungă, de trei luni, dieta țării s'a redusă Marți, la oarele 12 din zi. Aceasta primă ședință a dietei, — în noua epocă ce se începe în patria noastră, — era anunțată ca o ședință formală, de câteva minute, în care avea să se stabilească numai ordinea de zi pentru ședința proximală, alta nimica, și totuși a ținut aproape două ore întregi.

Prim-ministrul *Wekerle* și-a prezentat adevărat în această prima ședință, în calitate de ministru al finanțelor, budgetul statului pentru anul viitor, și și-a ținut discursul obicinuitor, motivând încă o dată în budget și înșirând izvoarele, din cari guvernul crede că va putea fi acoperit crescământul în trebuințele statului.

Și e cam mare acest crescământ. Față de anul trecut avem la sporii de 104 milioane covor la cheltuielile ordinare, și vre-o 66 milioane la cheltuielile extraordinare. Firește, că și la venitele statului găsim același spor, astfel, că trebuințele vin acoperite din venitele statului, presupunând, că ele cu adevărat vor fi încasate și vor intra în vistieria statului.

Cea mai mare urcare de cheltuieli o reclamă ministerul de comunicație, care are trebuință de multe milioane pentru aducerea în stare bună a liniilor ferate ungare, apoi ministerul de finanțe, cel de interne și cel de culte și instrucție publică. Pentru ministerul din urmă se cer cu opt milioane de coroane mai mult decât era votat pentru anul curent, sigur că în vederea îmbunătățirii salarelor învățătoarești.

Nu intrăm în amănuntele budgetului și nici critică nu-i facem. Avem acum deputați în dietă, cari sigur își vor face datoria când va fi pus budgetul țării la ordinea zilei și-l

vor examina din toate punctele de vedere, mai ales însă din punctul de vedere al realității sale. Pentru că budgetul statului trebuie să fie totdeauna o oglindă fidelă a progreselor pe care le-a făcut statul în toate privințele, deci și a trebuințelor sale neîncunjurabile, dar totodată și o oglindă a posibilității de a fi acoperite aceste trebuințe, reclamate din partea statului, fără mari opinii aduse de cetățenii contribuabili, și eventual fără studii economice.

Cumcă trebuințele statului cresc mereu, e lucru foarte natural. E o necesitate aceasta, reclamată de progresele statului. Dar vorba e, că crește oare și facultatea cetățenilor de a putea face față trebuințelor acestor din urmă? Cu alte cuvinte, dacă trebuințele statului nostru sunt pentru anul viitor preliminate cu 166 milioane în plus față de anul trecut, este basată presupunerea, că și bunăstarea economică a populației măsură, pe cale normală, astfel, ca putința ei de a contribui la acoperirea noilor trebuințe să stea în consonanță cu suma cerută pentru aceste noi trebuințe?

În privința aceasta nouă ni se pare, că oglinda nu e tocmai fidelă. Raporturile economice dela noi nu sunt de așa, ca populația țării se fie în stare să suporte sarcinile aceste noi, cari deci din izvoarele statului de până acum la nici un cas nu vor putea se fie acoperite.

Să vor căuta deci probabil izvoare noi de venit pe seama statului, cari în cele din urmă tot la punga cetățenilor au să se ducă, cu toate că însuși ministrul-prezident a declarat în esoposul său, că puterile cetățenilor de a contribui la acoperirea trebuințelor statului au atins marginile, mai departe nu pot să fie întinse. Pe popor nu se mai pot pune decă aruncuri. Și nici nu se mai pot pune, pentru că poporul

are destule sarcini. Dacă se pot afla deci alte izvoare de venit, la cari se nu fie angajat poporul, și plusul trebuințelor se poate acoperi din aceste izvoare, — bine; iar dacă nu, atunci mai bine ar fi, dacă dieta, care va avea să voteze budgetul, examinează bine fiecare poziție din budget și mai șterge aceea ce nu e neîncunjurat de lipsă, pentru că nu cumva se intrăm iarăși în anii deficitelor, cari nu vor aduce nici un bine țării și populației ei.

Din parlament. În ședința de Mercuri a dietei s'a făcut alegerea membrilor delegației ungare, — după ce mai întâi ministrul de interne, contele *Andrássy*, a prezentat un proiect de lege despre reformele electorale va fi trecut *votul plural*, cu unul, două și trei voturi. Deputatul român *Dr. Aurel Vlad* a adresat interogație ministrului de interne în chestia pluralității, și ministrul i-a dat imediat răspuns, că în mesajul de tron, la care s'a provocat *Vlad*, a fost vorba numai de *votul universal*, iar acesta nu e atacat prin *votul plural*. Vom da în numărul viitor interogația și răspunsul ministrului.

Votul plural. Din declarațiunile făcute în fața mai multor deputați din partea ministrului de interne, contele *Andrássy*, în incinta dietei, în cursul ședinței de Mercuri, se vede apriori, că în proiectul de lege despre reformele electorale va fi trecut *votul plural*, cu unul, două și trei voturi. Deputatul român *Dr. Aurel Vlad* a adresat interogație ministrului de interne în chestia pluralității, și ministrul i-a dat imediat răspuns, că în mesajul de tron, la care s'a provocat *Vlad*, a fost vorba numai de *votul universal*, iar acesta nu e atacat prin *votul plural*. Vom da în numărul viitor interogația și răspunsul ministrului.

Naționaliștii în delegațiuni. Clubul deputaților naționaliști a hotărât în conferința ținută Marți după amiază să reclame două locuri în delegațiunea ungară, și a adresat scrisoare ministrului *Kossuth*, ca în calitate de prezident al partidului patruzeciștist se esopereze alegerea deputaților naționaliști *Dr. Mihail Polit* și *D. Vasile Luca* ca membri ordinari în delegațiunea ungară și a deputatului *Hodja Milan* ca membru suplent. Intrucât nu se va ținea cont de dorința aceasta a viitorilor, ei nu vor face parte în viața nici din celelalte comisiuni ale dietei. De sine înțeles, că dorința nu li s'a împlinit. În delegațiune naționaliști nu au fost aleși.

Noul patriarh sârbesc. Înainte de a se determina, — candidatul episcopului, — deputații radicali ai congresului național sârbesc au prezentat ministrului prezident *Wekerle* și ministrului *Kossuth* niște cereri, precizate în 14 puncte, dintre cari guvernul a acceptat 13 puncte în mod necondiționat, și cu privire la al patruzeciștea punct încă a făcut promisiuni multămitoare pentru Sârbi. Întărirea noului patriarh va urma în curând, iar instalarea se va face probabil în 4 Octomvrie n. c. În răspunsul dat delegației congresului, care l-a felicitat, noul patriarh a declarat, că din venitele sale anuale dă 20 de procente pe seama îmbunătățirii dotațiunii preoților și pentru fondul preoțesc de pensii.

Originea, vechimea și dezvoltarea bisericii creștine la Români, până în veacul al XVI-lea.

Prelegeri din istoria bisericii românești, de prof. N. Dobrescu.

Rezum. de Gh. Tulbure.

VII.

În cele desfășurate până aci am rezolvat pe scurt problema noastră cu privire la originea și vechimea creștinismului la poporul românesc, am arătat începuturile de organizare a bisericii creștine românești și am urmărit — în trăsături generale — organizarea acesteia, până pe la sfârșitul veacului al XV-lea, în țările românești propriu zise, în Muntenia și Moldova.

Pentru a întregi însă pe deplin chestiunea aceasta, care are în vedere pe Români de pretutindeni, urmează să arătăm, iarăși per sumos apices, primele faze ale organizării în biserică *Românilor din Ardeal și Ungaria*.

Am văzut în ce stare se afla biserică românească de sub stăpânirea Ungurilor, până spre sfârșitul veacului al XIV-lea, am văzut cum catolicii persecută pe Români ortodoxi și cum în urma acestor prigoniri clasa aristocratică a populației românești, spre ași păstra averile, își părăsește religia și cu dânsa naționalitatea, adoptând credința catolică și limba ungurească.

În veacul al XV-lea prigonirile iau proporții și mai estinse. Sub domnia lui *Sigismund* preoții ortodoxi sunt obligați a plăti dijma grea episcopului catolic și bisericii românești i-se pun cele mai neomenoase restricțiuni și zăgăzuri în calea propășirii. Această atitudine dușmănoasă a elementului catolic-maghiar față de oresa bisericii a Românilor contribuie

FOIȘOARĂ.

Din viața unei rose.

Cine cunoaște istoria rozelor? Dacă ar ști ele se vorbească, câte lucruri n'am ști dela ele, lucruri curioase, groaznice și triste. Mai ales lucruri triste.

Pe o măsută mică, într'un pahar cu apă se află o roasă răsleață. Numai una, care însă respiră miros ca zece. Se plictisea însă biata roasă în singurătatea în care se afla, și-și întoarce capul în toate părțile, pentru că se vadă, n'ar putea începe vorbă cu cineva. Dar în jurul ei pustietate mare, nimic, dar absolut nimic nu se afla pe măsută, afară de paharul în care era ea așezată. A, ba tot mai era ceva. Un portmoneu mic dar gol. P'aruncă aici cu mânia domnului casei, poate că tocmai pentru că era gol.

Oare se cuvine, ca o roasă să înceapă discurs cu un portmoneu? Și încă cu un portmoneu gol? Și apoi ce spirit poate avea la vorbă un portmoneu gol, pe care-l face tăcut chiar caracterul seu melancolic?

Rosa suspină și portmoneul îi auzi suspinul. Era atât de indoișor suspinul rosei, încât portmoneul se vedea îndemnat să o întrebe de motivul suspinării. Începu deci el vorba cu rosa,

— „Îmi dați voo se vă întreb, că de ce suspinați, domnișoară roasă?”

Rosa remase nemișcătoare. Uite, uite, cât de galant e portmoneul. Nici n'ar fi crezut. Nu e moros, cum îl arată exteriorul. Ei, cuvința aduce cu sine se i se dea răspuns.

— „Cum se nu suspin, dumnezeule doamne, răspunse rosa, când îmi lipsește cu desăvârșire distracția! Ce casă e aceasta? Alte rose, mai puțin frumoase decât mine, sunt purtate în societatea mare, la bal, la teatru, la concert. Și eu? Stau acasă și mă plictisesc. Crezi d-ta că e plăcere se stai într'un pahar și să n'auzi alta decât prostul zuzuit al muștelor?”

— „Cum văd, îți place viața sgomotoasă, vivace, învelitoare, domnișoară roasă. Ei, dar rădăd, omul să obicinuește cu toate. Ce vrei, ce nebunii și ce petreceri sunt acelea la cari iau eu parte, când sunt plin de bani. Te-ai minuna căod și le ași povesti pe toate. Dar ca nărocul, că se întâmplă rar, foarte rar, și mie nici nu-mi pare rău, că se întâmplă rar. M'am datat cu viața aceasta de acum. Așa, cum mă vezi, stau cu săptămânile, gol și părăsit, ca cum servi de model unui pictor, ori ași forma obiect de scrutare pe seama vreunui filosof. Lasă deci supărarea. Se vă mai întreb însă una. De unde veniți, frumoasă domnișoară roasă?”

Rosa roși în față de complimentul

portmoneului. I-azis frumoasă domnișoară! Începu deci, drept contraserviciu, se fie foarte comunicativ.

— „O, încă eri eram acasă la părinți, în grădină, afară de oraș, în societatea celorlalte multe surori, ear în jurul nostru cârde fluturi frumoși, cari ne făceau curte. Ce viață frumoasă, dumnezeule! Să ne auzi pe noi rosele, când suntem noi între noi, câte prostii mai vorbim, te-ai ținea de foale de răs. Și de ai auzi ce ne șoptesc la urechiă strengării de fluturi. Ah, dar mai bine să nu mă gândesc la viața cu care sigur că nu mă voi mai întâlni în lumea aceasta. La noi acasă nu se mai gată petrecere. Și înbrățișările cele multe cu vântul cald, și cochetările cele galeș cu stelele!.. Așa era, până eri. Astăzi dimineața m'au tăiat și pe mine cu foarfece, împreună cu alte surori, și ne-au aruncat pe toate într'un coșuleț!..”

— „Teribil trebuie se fie așa ceva!” zise portmoneul, cu aere de mirare.

— „Era cam dureros lucrul, dar promitea la început se fie și plăcut. Era vorba se fim aduse toate în oraș și se fim aruncate în învâlmășala vieții de aici. Eu, îți spun drept, mă bucuram mult de viața ce mă aștepta. Ei, ceva variație plăcută, ceva nou, ceva ce te emoționează și-ți pune nervii în mișcare. Făceam planuri peste planuri, noi reșele din coșuleț, și toate ne bucuram de zilele ce ne stau înainte. E-

ram agitate toate, pentru că nu prea știam ce va urma. Și am ajuns în oraș. Am descălecat la o prăvălie, unde o domnișoară frumoasă ne a lăsat în primire și a început să ne sorteze pe masă. Nu isprăvise bine lucrul acesta, și eată că în prăvălie intră un domn tiner, beat, cu mstațe frumoase și prinzind pe domnișoara de amândouă mâinile îi zise:

— „Scumpă domnișoară Paulina, astăzi am trebuință de un buchet estor-dinar de frumos. Fă-mi unul să-i meargă vestea, și te asigur de neștrămutată și vecinica mea iubire!”

— „Ean mai lasă flautul, domnule Carol, îi răspunse fata, pentru că odată te iau din scurt ca să te ții de cuvânt. Cam cât poate să coste buchetul, domnule Carol?”

— „Poate se treacă peste prețul cel obicinuitor. Numai se fie ceva frumos. Trimite-l apoi, împreună cu socoteala, la locuința mea. Dacă îmi faci ceva să întrunească perfectă mea mulțămire, ai, cum ți-am spus, asigurată vecinica mea iubire, care la tot cazul va avea o durată până Duminecă, când te voi duce la teatru.”

— „Bine, are să-ți placă!”

(Va urma).

ohiar la o răscoală a țăranilor din Ardeal, în unire cu țăranii Unguri, contra nobilimei.

Dar chiar și după regularea raporturilor publice prin așa numita *Unio trium nationum*, soarta țăranilor românești tot atât de deplorabilă rămâne, cum a fost. Bisericii primitive și preoți săraci și cu puțină știință de carte, atâta era tot ce aveau Românii ardeleni. De o organizație bisericească încă nu se putea vorbi, până în veacul al XV-lea.

Pela a. 1456 se pomenește, ce e drept, de un episcop ardelean *Ioan de Caffa*, care păstora în sudul Ardealului, chirotonind preoți și sfințind biserici ortodoxe. Cum și de unde a venit nu știm. Se știe însă, că *Ioan Huniadi Corvinul*, la îndemnul misionarului catolic *Ioan Capistran*, l-a prins și l-a trimis la Roma să-i facă judecată. Acolo *Ioan de Caffa* a trecut la catolicism.

Tot în veacul al XV-lea găsim pomeneindu-se un vlădică *Mateiu*, care era pus peste Români din partea catolicilor, ca să servească interesele lor, întocmai ca și un alt episcop, amintit în documentele contemporane, cu numele *Macarie*, care crescut pe la Roma, era iarăși un propagator al unirii Românilor cu biserica catolică.

Acest *Macarie*, următor al lui *Ioan de Caffa*, este înzestrat cu iurisdicțiunea bisericească peste Români din întreg Ardealul, iar un document ne spune, că avea pământuri pe teritoriul diecezei latine dela Orade și Erlau. El purta titlul de „*Galicensis*”, de unde se poate deduce o multă probabilitate, că și avea reședința în Galații de lângă Bistrița, în apropierea mănăstirii Vadului. *Macarie* a fost așezat episcop de *Stefan cel Mare* pe la a. 1460 și a trăit până pe la a. 1470, când pare a fi înțet și episcopia lui, din cauza persecuțiilor catolice.

Cea dintâi episcopie ortodoxă la Români din Ardeal o întemează deci domnul *Stefan cel Mare*, pela a. 1460, și o pune sub iurisdicțiunea metropoliei din Moldova.

Pe la a. 1479 apare un anumit *Ioanichie*, care se intitulează „*metropolit de Nandorlbensis*”. Acesta n'a putut fi însă metropolit român din Alba-Iulia, cum pretind unii, ci a fost metropolit sârbesc în Băgradul Sârbiei (lat. *Nandorlbensis*), având sub iurisdicțiunea sa și episcopia Românilor din Ardeal. Biserica sârbească în timpul acesta obține multe privilegii din partea Ungurilor și pe *Ioanichie* tocmai de aceea l-au înzestrat cu iurisdicțiune și peste Români din Ardeal, ca să paralizese acțiunea episcopului instituit de *Stefan cel Mare*.

Între astfel de împrejurări de o organizațiune bisericească stabilă, permanentă la noi nu putea fi vorba.

De aici se explică cum apar și dispar, în chip meteoric, mai mulți episcopi, fiecare avându-și reședința în alt loc. Astfel pela a. 1489 apare un *arhiepiscop Daniil* din Feleacul de lângă Turda. Pe la a. 1500 găsim tot în Feleac un episcop *Marcu*, de origine grecească, căruia îi urmează *Petru Danciu*. Toți aceștia și alții erau vlădici aleși și susținuți de Români, pentru a le sfinți preoți și biserici, dar nici decăt nu erau așezați din partea stăpânirii ungurești, care puțin își batea capul cu organizarea bisericii ortodoxe române din Ardeal.

Nu se poate, prin urmare, sub nici un raport susținea, că acel „*Arhiepiscop de Transilvania*”, căruia se închină pela a. 1494 mănăstirea ortodoxă din *Peri*, ar fi fost al Românilor ortodoci, pentru că nu avem niciări vreun document istoric, care să menționeze înființarea unei arhiepiscopii sau metropolii române ortodoxe în Ardeal, după normele canonice și recunoscută din partea scaunului patriarhal din Constantinopol, cum am văzut, că s'au înființat metropoliile din Țările Românești.

Dimpotrivă știm, că metropolitul din *Muntenia* era de iure și „*Esarch al plaiurilor*”, adică avea iurisdicțiunea bisericească și peste bisericiile ortodoxe din Ardeal.

Acel *Arhiepiscop Transilvaniensis* n'a putut să fie, decât episcopul romano-catolic din Alba-Iulia, căruia anume i-a fost supusă mănăstirea ortodoxă din *Peri*, ca să ajungă stăpân peste moșiile ei.

Pela sfârșitul veacului al XV-lea, *Radu cel Mare*, Domnul *Munteniei*, care avea moși estinse la *Geoagiu*, înființează și acolo o episcopie ortodoxă, așezând un vlădică românesc. Urmașul acestuia pe la a. 1581, *Ioan de Prislop*, cumpărânduși o casă în Alba Iulia din apropiere, și-a mutat reședința din *Geoagiu*, așezându-se în casa proprie din *Maierii Băgradului*. Acesta este doar primul episcop român în Alba Iulia, capitala Ardealului.

Pășirea lui *Ioan de Prislop* o duce și mai departe *Voivodul Mihail Viteazul*, care după ce se face stăpân peste Ardeal,

exoperează dela *Sigismund Báthory* concesiune legală, ca episcopul român să-și aibă reședința permanentă în Alba-Iulia. Aceasta s'a întâmplat la sfârșitul veacului al XVI-lea.

Primii pași pentru organizarea bisericii românești din Ardeal purced așa-dar dela domni Țării Românești, cari în puterea credinței lor și a dragostei lor pentru înălțarea neamului au fost cei dintâi, cari s'au încălzit de marele ideal al unirii sufletești a tuturor Românilor, care, același ideal, trebuie să ne călăuzească și toate gândurile și toate faptele noastre.

Notă. Nu tragem la îndoeală-esactitatea, cu care dl *Tulbure* a căutat să reasumeze cele auzite în *Valenii de munte* dela domnul profesor *N. Dobrescu*. Acestuia însă trebuie să-i spunem, că e în mare răătăcire, când astfel, cu desăvârșită falsitate, espune trecutul bisericii ortodoxe dela noi. Domnul *Dobrescu* nu știe, că în vremile despre care e vorba au fost greco-orientalii câte odată atât de tari în Ungaria, încât se aflau în nemijlocita apropiere a tronului, ca consilieri ai regelui, de es. sub *Ladislau IV*, care însuși trecuse la legea ortodoxă. Nu știe mai departe, că avem legi din vremile acestea, prin cari *Rutenii*, *Sârbii* și *Valahii* vin scutiți de sub plățirea zecimii, după ce „s'au obicinuit a o plăti episcopilor și preoților proprii.” Nu știe nici aceea, că dela 1459 până la 1557 biserica din *Sârbia*, nu a avut nici o organizare, nu a avut episcopi și metropolit, ci credincioșii gr.-ort. din *Sârbia* erau supuși metropolitului din *Ohrida*, care se intitula „și metropolit al *Sârbilor*”, deci *Ioanichie* nu a putut să fie metropolit în *Băgradul Sârbiei*. Și multe altele nu le știe dl profesor *N. Dobrescu*. Dar le va învăța, pentru că e tânăr încă.

Redacțiunea.

Dela sate.

Inceputul anului școlar în Șeica-mare. (Fine).

Tot asemenea se găsește părinți nechipuiți, cari în necunoștința lor se amestecă în mod nechemat și îngăduit în planul de învățământ. Ba că nu sunt mulțumiți cu ce învăță la școală, ori îl auzi povestind vecinului său, că ce lipsă are copilul lui de atât comput, că doar a-și număra creșterii învăță și acasă, ori altădată: „ce lipsă are copilul meu să știe unde e orașul cutare și cutare, ce pășari trăesc în aer și în apă, că de acelea nu are nici un folos, dacă nu învăță el se știe vorbi ungurește cu domni” și alte năzbâtii nesocotite, cari apoi îl fac pe copilul, care aude, să urască studiul geografiei, ori a istoriei naturale, fără să știe că l-a descurat și lenevit dela învățarea unor lucruri de multă însemnătate în viața lui de toate zilele. Și tot așa de nesocotit judecă și acei părinți, cari din neștiință ori din rea voință își iau copiii de aci dela școală și-i trimit acolo (școalele străine din loc), că vezi Doamne, acolo învăță mai mult, se procopesc mai curând, pe când „aici nu se învăță nimic, aici numai trădăvesc și perd vremea”. Unul ca acela în mod nerușinat își bate joc de instituțiile sale, de așezământul ce l-a moștenit cinstit dela părinți, iar acum batjocorindu-l se batjocorește pe sine însuși...

Iată, dragii mei! V'am înșirat în fugă o seamă de rele cu cari păcătuiesc părinții, adică poporul împotriva școlii, oprind bunul ei mers și stânginind isbânda gândurilor ei isbăvitoare.

Nu încape îndoială, că vaza și vrednicia școlii o ridică însuși învățătorul. Dela hărnicia, iscusința și priceperea dascălului în meșteșugul său, atârna întruparea în faptă a idealului mareț de care se conduce. Iată ce cerem și dela acela, pentru că să fie un bun crescător de oameni. Cerem să-și dea seama de toată greutatea sarcinilor ce-i revin ca educator, să se pună cu toată puterea sufletului său în slujba școlii, să dovedească deplina înțelegere a rostului său, să aibă bunul simț, paciința și tactul pedagogic fără de care nu și va putea ocupa locul cu cinste și mai presus de toate să aibă devotamentul și dragostea neprihănită ce stărnește tragera de inimă și îndemnul spre muncă statornică. „Nici o înțelepciune și nici o filosofie nu e în stare să facă ceea ce face o caldă inimă omenească, o inimă devotată studiului ce se propune și o inimă devotată aceluia, cărora li-se propune”. Pe lângă cari dascălul conștiu de ce are să propună și se instrueze în școală nu va da greș niciodată, nici nu va întâmpina pedeci cari să-l descurte, să-l lănezească. Tot dela el, ca dela cunosătorul cel mai deaproape, al nevoilor și împrejurărilor, trebuie să pornească netezirea căii prin care interesul școlii se poate vâra în sufletul poporului. El e chemat în întâiul rând să stărnească cu vreme și fără vreme

întru delăturarea pedecilor ce observă, că întâmpină învățământul în viața din afară. Spre scopul acesta găsește de mai potrivit năsuința de a se apropia de sufletul oamenilor prin întruniri de caracter școlar, prin sărbări școlare, unde să se dea povește, să se cunoască deaproape unii pe alții, să se pună în legătură, să se înțeleagă împreună asupra scopului, mijloacelor folosite și trebuitor pentru buna reușită a educațiunii. Prin aceste întruniri publice se pot înfiripa cu bun spor bunele relații, prietnia cu părinții, prin ce școala se ridică în stimă, câștigă în încredere și pe încetul ocupă tărâm tot mai larg în viața poporului. Prin adunări în cari poporul să recunoască vrednicia și străduința învățătorului însuși, să deșteaptă și în cei mai răi interes pentru școală, inimile lor pot fi câștigate pentru cauza școlii și atunci deodată cu inima li-se va deschide și punga pentru școală și învățător.

Atunci, când mână în mână, în deplină bună înțelegere vor merge dascăl și popor, atunci e cu neputință să nu ajungă școala la realizarea dorințelor și așteptărilor noastre. Atunci nu ne vom putea îndoi dacă școala e în stare să ne dea oameni crescuți în frica lui Dumnezeu, oameni cinstiți și de caracter, cu mintea trează și iubitori de carte, cari nici după ce vor măntui cu școala nu-și vor lăsa datina bună de a răscoli scoarțele cărții pentru a se adăpa din înțelepciunea ascunsă între ele. Atunci vom putea nădăjdui cu trăinică încredere, că școala ne va da oameni pregătiți pentru a întâmpina greul vieții, stăpâni pe cunoștințele trebuitoare vieții satelor noastre, cunosători ai chemării de om, implinitori fără șovăire ai datorințelor de credincioși ai bisericii, de fii ai neamului și de cetățeni cinstiți ai patriei. Cu un cuvânt, atunci școala ne va putea da oameni orientați asupra vieții, harnici de a purta lupta pentru existență, dovedindu-se capabili de a întemeia o bună gospodărie, de a-și face un rost și văz între semenii săi și peste tot de ași îngriji avutul său și de ași putea agonisi și chivernisi cele de lipsă traiului său, răzimați pe puterile proprii.

Iată ce așteptăm dela școală și nu ne îndoim, că ne va putea da cu prisosință, dacă familia, oamenii nu o vor lipsi de sprijinul cuvenit!

Preotul *P. Morușca*.

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească din tractul *Murăș-Oșorheiului*.

— Raport special. —

Gernesig, 5 Septembrie n.

Conferența preoțească anuală din tractul protopresbiterat al *Murăș-Oșorheiului* s'a ținut în comuna bisericească *Erdő-Sângeorgiu*.

Înainte de conferență s'a oficiat serviciul divin prin preoții *Alexandru Borda* din *Mușin* și *George Branea* din *Vidrasău*, s'a făcut parastas pentru răposatul preot *Dumitru Moisin* și pentru titorii bisericești, s'a învocat duhul sfânt și a ținut predică preotul *Cornel Pop*.

Conferența a fost deschisă și condusă de dl protopresbiter *Stefan Rusu*.

După terminarea actelor religioase a urmat întrunirea preoților în destul de frumoasa școală din loc, unde președintele prin o frumoasă vorbire, în care ne arată marea însemnătate ce o au conferențele preoțești, declară conferența deschisă. În vorbirea de deschidere ni-se mai spune despre nobila și foarte salutară idee a „*Băncii culturale*”, care trebuie îmbrățișată cu toată căldura.

Se constituie biroul, alegându-se notar preotul *Pavel Suciu* din *Gernesig*, iar pentru autenticarea procesului verbal preoții *Ioan Bârsan* și *Stefan Stoicoviciu*.

Se cetește apelul nominal și se constată, că sunt prezenți 14 preoți, absentează 3, dintre cari *Alexandru Oltean* din *Medeșfalău* fără scusă, pentru ce conferența decide ca să solvească amenda prescrisă.

Din partea prezidiului se comunică trecerea din viață a preotului *Dumitru Moisin* din *Sângeorgiu-de-pădure*. Conferența își manifestează simțămintele de condoleanță pentru ibutal ei membru, care infectat de dinții veninoși ai unui câine turbat și-a închis ochii în spitalul din *Murăș-Oșorhei*, unde după ce în *Buda*pesta nu s'a putut cura, a murit otrăvit, prin sculare, zicând ca „*Dumnezeu să-l ierte*” și cântând „*În veci pomenirea lui*”.

Urmează discuția asupra serviciului divin și a predicii, la care iau parte mai mulți preoți. În general însă se constată, că preoții liturgisitori și-au îndeplinit datorința bine, iar predica încă a fost reușită.

Preoții *Pavel Suciu* și *Alex. Borda* își cetește observările critice asupra temei: „Cari sunt îndatoririle preotului față de școala confesională, a cărui director este și cauzele, cari împiedecă o înaintare mai vădită pe terenul școlar”, temă lucrată în conferențele din anul trecut, de *Teodor Muica* și *Cornel Pop*.

Ambii constată, că autorii temei și-au dat multă silință la lucrarea temei, deci propun a li-se aduce mulțumită protocolară. Conferența primește propunerea.

Preotul *Ioan Branea* din *Vidrasău* cetește un bine lucrat raport general asupra raporturilor speciale ale preoților, în care constată, că puțini preoți au prezentat rapoarte bine îngrijite, iar cei mai mulți au făcut niște rapoarte numai din două sau trei rânduri, din cari reese, că nu prea multă activitate au dezvoltat, ba ce e mai mult, la unii progresul, după cum se arată din rapoarte, se reduce la zero.

Se cetește apoi cercurile consistoriale: nr. 2550 Bis. privitor la ortografia numelor de familie ale preoților, cât și la extrasele matriculare, nr. 7554 Epit. privitor la solvirea taxelor sadoxiale curente și restante, nr. 5230 Bis. privitor la înființarea de fonduri parohiale și la compunerea consemnării parohiilor și filiilor, în cari sunt și în cari nu sunt esemenia fonduri, nr. 5110 Bis. referitor la luarea protocoalelor în casuri de căsătorie civilă fără a se cununa la biserică.

Urmează apoi propunerile. Dl protopop aduce pe tapet ideea înființării „*Băncii culturale*”, iar preoții toți cu adâncă recunoștință își manifestează via dorință de a vedea întrupată această mare idee și declară, că toți se angajează să dea mână de ajutor la realizarea ideii.

Preotul *Alexandru Borda* propune, ca în fiecare an cu ocaziunea conferențelor preoțești, noi, preoții, să ne mărturisim. Propunerea se primește, iar cât privește timpul, când să se îndeplinească aceasta, să se ceară îndrumări dela *Prea V. Consistor*.

Preotul *Teodor Muica* face cam următoarea propunere: Astăzi este timpul, când se regulează leaful celor mai mulți oficanți ai statului, deci acum e ocaziunea binevenită, ca și noi preoții prin marii noștri se cerem regularea salariilor preoților cu mai puține de 8 clase.

Acești preoți, cari numai jumătate leaful au dela stat ca cei cu 8 clase, încă merită leaful întreagă, căci doar ei cheama lor pe deplin o îndeplinesc, iar nu numai pe jumătate. Și apoi este lucru știut, că mulți din unele oficii ale statului încă nu au clasele într-o formă și aceeași calificațiune, dar fiindcă aceeași sarcină o poartă, se bucură de o leaful egală cu ceilalți colegi ai lor. Pildă sunt notarii, veterinarii etc. În fine să roagă, ca propunerea să fie primită la protocol și să se facă pașii necesari în această cauză și la *Prea V. Consistor*. Propunerea preotului *Muica* se primește și apoi fiind timpul înaintat prezidiul prin o vorbire scurtă încheie conferența.

După acestea a urmat un prânz bogat la masa părintelui *Muica*, unde toți am fost tractați cu multă dragoste. La masă s'au ridicat toaste, în onoarea *Excelenței Sale*, din partea dlui protopresbiter, apoi i-s'au urat sănătate dnului protopresbiter *Stefan Rusu*, și dlui preot *Ioan Rusu* dela institutul de robi d'n *Aiud*, care ca oaspe a participat la conferență și ca sooru și tată a fost și la masa copiilor săi, împreună cu noi veselindu-se. S'a mai vorbit în onoarea părintelui din loc *Muica* și a doamnei sale. După toate acestea ne-am depărtat cu toții, ducând în inimă dorul înaintării scumpei noastre biserici și mult oropsitului nostru neam.

Pavel Suciu
preot gr. or.

Expoziție de copii în Poiana.

La apelul lansat de comitetul central al „*Reuniunii rom. agricole sibiene*” către medicii noștri din comitat, în cauza aranjării celei a 3-a expoziții de copii în Poiana, veteranul medicilor noștri, distinsul domn *Dr. N. Calefariu* din *Săliște*, a dat următorul răspuns:

„Onorat comitet central! Regret, că în urma multor ocupațiuni abia astăzi pot răspunde la prețuita dvoastră hârtie dto 1/VII. 1908 nr. 94 ex 908. Înainte de toate vă mulțumesc cordial pentru distincția ce mi-o faceți și de astădată, luându-mă și pe mine în combinație la formarea juriului pentru eventuala expoziție de copii, ce binevoiți a aranja în toamna anului acestuia în frunța comună curat românească *Poiana*. Mă simt plăcut îndatorat de a primi această misiune onorifică și declar, că mă voiu strădui ca să satisfac conștientios datorinței primite amăsurat modestelor mele puteri. Sunt convins despre deplina reușită a acestei expoziții, dacă se vor face de timpuriu pregătirile de

lipsă și cu deosebire dacă se va alege timpul potrivit pentru această aranjare, știut fiind că o parte considerabilă a populației din amintita comună lipsește cu desăvârșire în decursul verii până toamna târziu de acasă. Va fi deci de lipsă, ca la fixarea termenului pentru eventuala expoziție să binevoim a cere și părerea persoanelor competente de acolo.

Trecând apoi la meritul (chestiei) afacerii contemplate, sunt și acum de firma convingere, că onor. comitetul un lucru bun și demn de toată recunoștința săvârșește prin aceea, că se interesează nu numai pentru înaintarea economică a poporului nostru, ci totodată și pentru ameliorarea și întărirea rasei, fiindcă numai așa vom putea rezista diferitelor neajunsuri și vom fi în stare de a învinge multe greutăți, cari zilnic ne apasă și ne amenință cu în-genunchiare desăvârșită.

Mă bucur, că puneți pond deosebit pe prelegerile populare contemplate la aceste ocazii din domeniul igienei, al nutririi, profilaxiei boalelor contagioase ș. a. fiindcă numai așa se va putea ajunge scopul și ținta propusă. Expoziția copiilor bine îngrijită va servi fără îndoială prin recunoștința obținută de mamele harnice de un îndemn și stimul puternic pentru toate mamele din comuna respectivă și din întreg ținutul ei. Dar fiindcă din punct de vedere igienic se comit inconștient multe greșeli, de aceea sunt prelegerile populare la tot cazul de recomandat și inomis de lipsă întru ajungerea scopului, pe care toți îl dorim.

De aceea am crezut, că la ocaz că nu să însinue puteri mai tinere cu prelegeri acomodate scopului indicat ori cu teșă și obiect de prelegere și mai potrivit, se vorbește și eu cu permisiunea dvoastră la acea ocazie despre „cauzele marelui mortalității a copiilor mici, cu deosebire a sugătorilor”, precum și despre „mijloacele de combatere a acestora”.

Cu aceste încheii, dorind și acestei expoziții deplin succes.

Săliște, 13 Iulie 1908.

Al dvoastre devotat:

Dr. Nic. Calafariu.

NOUȚĂȚI.

Dela Sinaia se serie, că vizita pe care Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul nostru de tron, avea să o facă zilele acestea la curtea română, a fost amânată până la depina reînnoșare a Maiestății Sale Regelui Carol, care încă e tot bolnav.

Principele Ferdinand al Bulgariei în Budapesta. Mercuri la orele 11 dimineața a sosit în Budapesta principele Ferdinand al Bulgariei, împreună cu soția sa și cu suita curții bulgare. La gară l-a primit Arhiducele Iosif și primarul capitalei Budapesta. Principele a mers apoi la palatul regal din Buda, unde și are locuința, ca oaspe al Maiestății Sale. La orele două d. s. la palat s'a dat prânz de gală în onoarea oaspeților, iar seara reprezentațiune de gală la opera regală.

Farmacista română. Domnișoara Erica O. Comșa, fiica domnului profesor seminarial D. Comșa, din Sibiu, a făcut la Cluj esamenul de farmacistă cu succes strălucit. A obținut titlul de asistentă în farmacie cu distincție și a primit două premii în bani, iar drept cadou o colecție frumoasă de farmacie.

Condamnat. Domnul Silvestru Moldovan, redactorul „Foi Poporului”, a fost declarat eric vinovat din partea juriului din Cluj în procesul de presă ce i s'a fost intentat pentru un articol din „Foia Poporului”, iar tribunalul regesc l'a condamnat la patru luni temniță de stat și 400 cor. amendă în bani. Apărarea a făcut-o dl avocat Dr. Stefan Morariu, care a anonșat recurs de nulitate.

Corul mixt bisericesc va cânta Duminecă, în 14/27 Sept. c. în biserica catedrală la 9¹/₂ oare a. m.

Iubileul Monarhului. Un notar public din Bucovina, cu numele Rutkowski, și-a oferit cele două moșii ale sale în valoare de un milion și jumătate ca fundațiune pentru ajutorarea femeilor sărace și a servitoarelor, pe seama cărora se vor ridica case de adăpostire. Fundațiunea poartă numele Maiestății Sale, Impăratului și Regelui Francisc Iosif I, și se înființează din incidentul iubileului de 60 de ani de domnie a Maiestății Sale.

Sfințire de biserică. Aducem la cunoștința tuturor Românilor, că comitetul parohial al bisericii gr.-or. din Indiana Harbor, Ind. Nord America, a decis sfințirea bisericii din localitate pe zilele de 17 și 18 Noemvrie n. c. cu care ocaziune se pregătește și o mare serbare, al cărei program se va publica ulterior. Secretarul comitetului parohial: Emanoil Ionescu. S. Mihăilțian, preot pres.

Arhiducele Leopold Salvator și-a înscris pe ambii sei fii, Carol Robert și Leopold, ca elevi ordinari ai gimnaziului public din cercul al treilea din Viena, cu intențiunea să-i lase, ca se absolveze în-treg gimnaziul, ca ascultători ordinari. E rar cazul, ca fii de astfel de domni mari se umble regulat la școală, ca ceilalți muritori.

Ioan Calvin. În anul viitor se împlinește patrusute de ani dela nașterea lui Ioan Calvin, întemeietorul religiunii reformate. Credincioșii bisericii calvine se pregătesc se aranjeze din acest prilej mari serbări pretutindenea. Cele mai mari se vor aranja în Geneva, unde se va ridica și un monument pe seama lui Calvin. Pe seama monumentului s'au adunat deja mai multe sute de mii, din lumea întregă.

Lucruri gendarmerești. Intr'o comună aproape de Seghedin s'a născut ceartă între flăcăii de ungur și cei de naționalitate sârbă, iar gendarmii, voind se facă pace între ei, au fost luați la goană, și în situație de legitimă apărare au strâpus cu baionetele doi flăcăi, cari au rămas morți pe loc.

Teatru german în Paris. În Paris s'a constituit o societate mare, care cu ajutorul capitalurilor germane va deschide un teatru german în Paris. O societate compusă din cei mai buni artiști germani va da aci reprezentațiuni teatrale germane, reprezentând cele mai bune piese originale nemțești. În sesiunea a doua aceleași piese vor fi reprezentate în franțuzește.

Evreii din Rusia. Ministrul-prezident al Rusiei a elaborat un nou regulament pentru rezolvarea chestiei evreești din Rusia. În înțelesul noului regulament Evreii primesc permisiunea de a se așeza ori unde în Rusia, precum și îndreptățirea de a cumpăra avere imobilă la țară.

Cugetătorii liberi. Reuniunea liberilor cugetători din Ungaria a ținut Duminecă adunare generală extraordinară, care a fost foarte bine cercetată. Adunarea s'a pronunțat pentru secularizare și s'a terminat cu o cină comună, la care s'au rostit toate. Atât la adunare, cât și la cină a participat și secretarul general al reuniunii liberilor cugetători din lume, dl Furnemont din Belgia.

Iubileul orașului Cernăuți. Capitala Bucovinei, orașul Cernăuți, și-a serbat zilele trecute jubileul de cincisute de ani de existență. S'au aranjat din acest prilej mari serbări. S'a scris și monografia orașului Cernăuți.

A murit Sarasate. Celebrul violonist din Spania, Sarasate Pablo, a decedat în mod subit în Biarritz, în etate de 64 ani. A cutrierat lumea întreagă și pretutindenea a fermecat publicul cu arta sa. Și-a încercat norocul și ca compozitor, dar fără a putea produce ceva de valoare.

Măcel. Intr'o comună din Slavonia marele proprietar, un conte oarecare, a intentat proces comunei întregi, pentru conturbare de posesie. (Sigur, că comuna își va fi slobozit vitele în pădurea domnului conte.) Oamenii s'au mâniați și au început se amenințe pe contele. Urmarea se știe. Contele a cerut asistență, au venit gendarmi în comună, cari au trebuit se facă întrebuințare de arme, și au culcat la pământ pe mai mulți dintre locuitorii comunei. Acum vor fi dați în judecată și vor fi pedepsiți tot locuitorii din comună.

Al 136-lea! Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a solvit ajutoriul statutar după răposatul membru Maria Pavel Chirilă, zilerită.

Acesta este al 136-lea ca de moarte în sinul Reuniunii române de înmormântare sibieni.

Cor bisericesc. Primit știrea dela parohienii din Indiana Harbor, Indiana, că preotul Simion Mihăilțian a înființat acolo un cor bisericesc și că în curând va deschide și o școală pentru copiii Românilor aflați acolo.

În audiență. Preacuvioșia Sa, Arhimandritul Filaret Motru, vicar episcopesc în Caransebeș, a fost primit Marți în audiență din partea Maiestății Sale, în palatul regal din Buda, căruia i-a mulțumit pentru ordul primit nu de mult.

Pentru catedrală. Domnul Iorgu Radulescu și soția Joie din București, au dăruit fondului bisericii catedrale din Sibiu suma de 100 lei.

Colera în Maramurăș. Un muncitor a murit în Sighetul Marmăției între simptome foarte suspecte. Medicii însă au constatat, că moartea nu a fost provocată de colera asiatică, cum să credea.

„America”, ziarul român care apare în Cleveland, a trecut prin cumpărare, împreună cu tipografia, în proprietatea societăților române din America.

Industria de țiglarie a ajuns la noi într'o stare înfloritoare. Acest rezultat e de atribuit în mare parte cunoscutiei firme M. Bohn & comp. și de aceea cu bucurie luăm la cunoștință, că această firmă activă în curând va înființa în Békéscsaba un mare etablisement, care va aduce mari câștiguri acelor împrejurimi.

La fondul „Victor și Eugenia Tordășian pentru înzestrarea fetelor sărace” la stăruința clericului Ioan Dandea din cursul III teologic, următorii elevi ai seminarului „Andreian” au dăruit, precum urmează: din cursul I teologic: Aurel Popa, Ambrosiu Suci, Silviu Andrica câte 40 bani, Ioan Chisiu 1 cor., Traian Mihailă 50 bani, Constantin Medrea 30 bani, Ioan Lupian 20 bani; din cursul II teologic: Valeriu Goron 1 cor., Vasiliu Sava 80 bani, Vasile Jurca 30 bani și Ioan Cerbu 20 bani; din cursul III teologic: Teofil Nistor 40 bani, Andrei Măgurean 30 bani, Romul Ciocan 50 bani, Romul Albu și Ioan Dandea câte 1 cor.; din cursul II pedagogic: Ioan Bogdan 40 bani, Simeon Stănuț 20 bani; din cursul III pedagogic: Filimon Boieru 40 bani, sau în total 9 cor. 50 bani. Laudă lor!

Cea mai mare putere naturală vindecătoare, cunoscută de toată lumea e electricitatea. Autorități medicale special recunosc electricitatea, ca singurul mijloc de vindecare folositor și sigur. Creerii și trupul omenească compun bateria electrică, nervii conducerea electrică. — Simțământul prins de nervi compune mersul electric, prin urmare mișcarea organelor se bazează pe electricitate. Este fapt constat, că în cele mai multe cazuri de boală, electricitatea e metoda de vindecare. Se folosește deci electricitatea. „Electro-Vitalizer” e cel mai ideal aparat electric de vindecare, ceea ce se descrie amănunțit în cartea acum apărută: „Metoda electrică modernă de vindecare”. Acest tratat folositor se trimite gratis și franco în plic închis prin inst. „Electro-Vitalizer” ord. med., Budapesta, Károly körut 2. Mezzanin 56.

ECONOMIE.

Expoziție de poame în Avrig.

Apelul comitetului central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, trimis primăriei noastre comunale în cauza aranjării expoziției de poame, struguri și derivatele lor în Avrig, a fost întâmpinat cu multă bucurie de obștea noastră dornică de înaintare.

În conferența fruntașilor comunei, convocată de vrednicul nostru notar dl Irimie Răduț, luându-se cu plăcere la cunoștință apelul Reuniunii, s'a hotărât cu multă însuflețire, ca expoziția să se țină în zilele din 18—20 eventual și până în 22 Oct., dacă interesul bine priceput al expoziției o va cere. Ca exponenți se vor admite toți cultivatorii noștri de poame și aceasta cu scop de a se da populațiunii noastre din Avrig și jur, care prea puțin se îndeletnicește cu cultura poamelor, privilegiu potrivit de a cunoaște diferitele soiuri de poame acomodate pentru clima și solul nostru. Se vor admite pe lângă poame și tot soiul de derivate cum sunt: must, vin, rachiu, oțet, ulei, prune uscate, lictar, compot, dulceață etc. cum și unelte, întocmiri, modele etc.

Pentruca expoziția să nu lase nimic de dorit nici ca aranjament, apel s'a făcut la doamnele, dsoarele și la femeile fruntașe și cu deosebire la harnica noastră Reuniune de femei, care să distingă în mod nu se poate mai laudabil și la prima expoziție industrială, aranjată tot de Reuniunea noastră agricolă la 1902 în Sibiu. Ca publicul participant dornic de a vedea expoziția și locul de odihnă al marelui nostru dascăl George Lazar, să afle și alte distracții, în proiect sunt mai

multe sărbări, ce se vor ținea în cursul expoziției. Pentruca expoziția foloasă se aducă și fiitorilor cultivători de poame, brațelor muncitoare de mâne, apel se va face ca la expoziție să participe corporativ și copiii de școală din Avrig și din împrejurime, în frunte cu învățătorii și cu părinții copiilor. Cum speranță avem, ca expoziția bogată să fie în poame de soiuri alese și trainice, nu ne îndoim, că ea bun privilegiu va oferi și pentru cumpărării de poame din Sibiu și din alte localități.

Cu punerea la cale a tot ce e de lipsă în direcția bunei reușite a expoziției, s'a încredințat comitetul aranjator local consistător din domnii: G. Maxim, comerciant, Victor Preda, măsar, Mihail Mareș, Vasile Dancu, economi, George Postea, vicenot. și cassar de bancă, Ioan Răduț, pădurar, Ilie Aleman, învățător, Năchita Spârlea, Ioan Nicolae, învățător, V. Spârlea, primar, Irimie Răduț, not., Ioan Căndea, protopresbiter și Vasile Maxim, paroh. Ca prezident al comitetului a fost proclamat notarul Ir. Răduț.

De încheiere poate nu va fi fără folos să amintim, că vredniciei harnicului nostru notar Răduț îi revine meritul de a fi designat 4 jugăre pământ de lângă drumul țării, câștigat prin expropiere, pentru o școală de pomărit, ce să stea în legătură cu școala de repetiție economică, iar pentru învățătorul expert al acestei școle, comuna ofere locuința în natură și în acelaș timp a cerut dela stat o subvenție de 300 cor. drept contribuție la salariul învățătorului cu cunoștințe temeinice pe terenul pomăritului.

Între asemenea împrejurări cu bucurie privim spre ziua deschiderii expoziției de poame!

„Dumnezeu vede!”

Cărți și reviste.

„Să auzim”, colecțiune de toate la diferite ocazii. Editura librăriei Ciurcu în Brașov. Conține o introducere și 114 toaste, cari se pot rosti la diferite ocazii. Pețul unui exemplar 60 fileri.

„Noua Revistă Română”. Primit din București știrea, că cu începere de la 1 Octomvrie, a. c., reareare *Noua Revistă Română*, sub direcțiunea dlui C. Rădulescu-Motru, profesor la Universitatea din București. *Noua Revistă Română* este cunoscută publicului din timpul primei sale perioade de aparițiune. Ea rămâne pe viitor cum a fost și atunci, o revistă de luptă pusă în serviciul adevărului și a culturii românești. Redactarea ei fiind încredințată celor mai buni scriitori, nu ne îndoim, că *Noua Revistă Română* se va bucura și pe viitor de favoarea publicului cetitor. *Noua Revistă Română* apare odată pe săptămână, în fiecare Duminecă. Prețului unui număr este 25 bani. Abonamentul anual pentru noi 12 lei. Redacția și Administrația București Bulevardul Ferdinand 55.

Teatru unguresc.

Vineri: *A hajduk hadnagya*, operetă.
Sâmbătă: *Csókirdály*, operetă.

Garanție pentru curățenie 30.000 coroane.

În bucatărie și în casă

se curăță tot ce în general se poate curăți și spăla, numai cu

Săpunul Hirsch alui Schicht

El este rezultatul unui studiu de zeci de ani bine îngrijit și conștiințos. El posedă o extraordinară putere de spălat și e curat și liber de orice alte mestecături stricăcioase, ceea ce se garantează. De aceea se poate folosi fără grije la orice scop de curățit, și acolo se poate folosi unde săpunul obicinuit abizece sau unde trebuie o deosebită grije.

(155) 5—8

